

Uzun COVID'in Artık Evrensel Bir Tanımı Var!

Özlem Ak

2019 yılının Aralık ayında hayatımıza giren COVID-19'un neden olduğu uzun COVID, hemen her yaştan milyonlarca kişiyi etkilemeye devam ediyor. Ancak şimdiye kadar bu durum için standart bir tanım bulunmuyordu. ABD Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri 11 Haziran'da uzun COVID'in tanımını açıkladı. Yeni tanım 200'den fazla semptom içeriyor ama semptomların ne zaman başlayabileceğine dair bir zaman aralığı vermiyor. Uzun COVID'in kapsamlı

yeni tanımının, etkilenen kişilerin durumlarının anlaşılmasına yardımcı olacağı ve hem teşhis hem tedavi için katkı sağlayacağı belirtiliyor.

Uzun COVID'i tanımlama çalışmasına 1.300'den fazla kişi katıldı. Komite, uzun vadeli durumu tanımlamak için kullanılan "COVID-19'un akut sonrası sekeli" gibi daha tıbbi terimler yerine hastaların kullandığı "uzun COVID" terimini benimsemeye karar verdi. Uzun COVID virüs, bakteri, mantar veya parazit enfeksiyonlarından sonra ortaya çıkan kronik hastalıklar ailesine ait tıbbi bir durum olarak değerlendiriliyor. Miyaljik ensefalomiyelit (kronik yorgunluk sendromu) ve

Lyme ile ilişkili kronik hastalıklar gibi kronik sağlık sorunlarını içeriyor.

ABD Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademilerinin tanımına göre uzun COVID, COVID-19 geçirdikten sonra en az üç ay boyunca devam eden bir sağlık sorunu. Uzun COVID vücudtaki herhangi bir organı veya sistemi etkileyebilir. İnsanlar nefes almada zorluk, beyin sisi, kan pıhtılaşması, baş dönmesi, egzersiz sonrası aşırı yorgunluk, tat veya koku kaybı, hızlı kalp atış hızı, ishal, kabızlık, diyabet ve bazı otoimmün hastalıklar gibi 200'den fazla semptomdan herhangi birine veya birkaçına sahip olabilir. Bu semptomlar tek başına veya birden fazla kombinasyonda ortaya çıkabiliyor, sürekli olabiliyor, giderek kötüleşiyor veya hastanın daha iyi olduğu ve sonra tekrar kötüleştiği nöbetler görülebiliyor.

Kronik semptomlar hem hafif hem de şiddetli COVID geçiren kişileri hatta koronavirüs ile enfekte olmuş ancak COVID'in hiçbir semptomunu yaşamayan yani COVID geçirdiğinin farkında olmayan kişileri bile etkileyebilir. Bu

nedenle uzun COVID'in tanımını hazırlayan ABD Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri, uzun COVID tanısı için pozitif bir COVID testine sahip olmanın gerekli olmadığını söylüyor. Uzun COVID'in geniş kapsamlı yeni tanımı, kronik sağlık sorunları yaşayan ancak asemptomatik enfeksiyonları olan, COVID testi yaptıramayan veya yanlış negatif sonuçlar alan kişileri kapsıyor.

Bu durum yetişkinleri ve çocukları etkileyebilir ve ilk enfeksiyondan iyileşmiş gibi görüldükten haftalar veya aylar sonra bile başlayabiliyor. Komite, ilk hastalığa yakalandıktan ne kadar süre sonra uzun COVID'in başlayabileceğine bir zaman sınırı çizemiyor. Şu anda doktorların uzun COVID'i güvenilir bir şekilde teşhis etmek için kullanabilecekleri herhangi bir kan testi veya biyobelirteç de bulunmuyor. Bu nedenle bilim insanları, bu tür teşhis araçlarının bulunması için araştırmaların sürdürülmesi gerektiğini söylüyor. ■

<https://www.sciencenews.org/article/long-covid-universal-definition>

